

BESZÁMOLÓ SZAKBIZOTTSÁGI RENDEZVÉNYRŐL "Pódiumbeszélgetések a Minőségről" sorozat

- Időpont:** 2025. június 12. csütörtök, 14:00 – 15:45
- Helyszín:** Online, ZOOM rendszeren keresztül
- Szervezők:** EOQ MNB Minőségrendszerek, Közigazgatási és Fogyasztóvédelmi, valamint Oktatási és Terminológiai Szakbizottságok
- Téma:** Az EU minőségpolitikája a földrajzi árujelzők és védjegyek oltalmára vonatkozó tapasztalatok tükrében.
- Előadó:** **Kisérdi Imola PhD** c. egyetemi docens, EOQ MNB szakbizottsági társelnök, vezető kormányfőtanácsos, Agrárminisztérium
- Moderátor:** **Dr. Vajda László**, szakbizottsági elnök

Az előadó a hagyományos és tájjellegű termékek gyűjtésére, rendszerezésére és oltalmára vonatkozóan több évtizedes tapasztalatait osztotta meg a résztvevőkkel. Előadása bevezetőjében először is tisztázta, hogy a hagyományos és tájjellegű termékek különleges minősége a termék előállításához kötődő táj, történet és hagyomány termékben való kifejeződése. A hagyományos és tájjellegű termékek minőségének hármas dimenziója a hely, az idő és a kultúra, vagyis a földrajzi helyhez kötődés, a történeti múlt és a helyi közösségek kulturális hagyományai.

Ezután egy folyamatábrán szemléltette a hagyományos és tájjellegű termékek fenntartható fejlesztésének minőségi körét. Ennek első szakasza volt a hagyományos és tájjellegű termékek azonosítása a HÍR Gyűjteményben. Ezt követi a minősítési szakasz: a HÍR védjegy elnyerése és azt követően az uniós földrajzi árujelző oltalmának kérelmezése. A hagyományos és tájjellegű termékek hasznosítása a marketingen és a különböző értékesítési csatornákon keresztül megy végbe, biztosítva a gazdasági, társadalmi és környezeti fenntarthatóságukat. Kiemelte, hogy a közpolitikák fontos szerepet játszanak a hagyományos és tájjellegű termékek fenntarthatóságának biztosításában, azáltal, hogy kedvező jogi és intézményi háttérrel biztosítanak. A földrajzi árujelzők EU-s jogi szabályozása 30 évre vezethető vissza: több, mint 3600 bejegyzett elnevezés és 80 milliárd eurós forgalom jellemző az EU-n belül. A védjegyek és földrajzi árujelzők minőségi garanciát jelentenek, és a jogi védelem mellett a fogyasztói bizalom megerősítését szolgálják. A védjegy egy adott termék, a HÍR védjegy a hagyományos és tájjellegű termékek megkülönböztetésére szolgál, ezzel szemben a földrajzi árujelző egy adott

termék földrajzi eredetét kifejező jelölés, melynek minősége és hírneve egy bizonyos földrajzi területnek köszönhető. A védjegy vagyoni értékű jog, a védjegy bejelentőjét illeti, a földrajzi árujelző ezzel szemben kollektív jogosultságot jelent, minden előállítót megillet, aki az adott földrajzi területen a termékleírásban foglalt követelményeknek megfelelő terméket állít elő.

Nálunk a 2022. évi LXVI. törvény szabályozza az agrártermékek eredetvédelmét, amely nevesíti a kezelő szervezet fogalmát, mint elismert termelői csoportosulást. Az agrártermékek földrajzi árujelzőinek szabályozásával foglalkozó hatályos 2024/1143/EU rendelet a korábbi rendelethez képest új szabályokat vezet be: 7-8 cikke a fenntarthatósági követelményeket rögzíti, a földrajzi árujelzős összetevőkre vonatkozóan a 27. cikk rendelkezik, 32-34. cikk foglalkozik a termelői csoportosulások megerősítésével, a 37. cikk pedig előírja, hogy a termelő/gyártó neve a földrajzi árujelzővel azonos látómezőben jelenjék meg.

A Hagyományok-Ízek-Régiók (HÍR) védjegy színes ábrás védjegyként 2002. március 12-én került bejegyzésre a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala nemzeti védjegylajstromába. A HÍR védjegy jogosultja az Agrárminisztérium. A HÍR program célja: a magyar hagyományos és tájjellegű élelmiszerek gyűjteményében, a HÍR Gyűjteményben felhalmozott szellemi javak jogi védelme és gazdasági hasznosításuk elősegítése. A pályázatok benyújtása 2010 óta folyamatos. A védjegyhasználó a HÍR védjegyet díjmentesen használhatja. A HÍR védjegyes termékek száma 2010 óta állandó emelkedést mutat, 2024-ben 238 termék tartozott ide.

A földrajzi árujelző program 2015-ben indult Magyarországon. Célja a már oltalom alatt álló földrajzi árujelzőkben rejlő lehetőségek jobb kihasználása, és az oltalom alatt álló földrajzi árujelzők számának növelése. 2025-ben összesen 87 élelmiszer, bor és szeszes ital rendelkezett földrajzi árujelzővel. Ezzel a számmal az EU tagállamai között az előkelő hetedik helyen állunk. A földrajzi árujelzők oltalmi eljárása során szakmai kihívást jelent a földrajzi terület és a minőség közötti ok-okozati kapcsolat vizsgálati eredményekkel való bizonyítása, hiteles dokumentumokkal való igazolása.

Előadása végén kifejezte meggyőződését, hogy a minőségi termékek érték alapú gyűjtésére irányuló különböző programok egymást erősítik, közöttük szinergia működik, ezt a hungarikum piramis ábrájával illusztrálta: a HÍR védjegyes termékek a nemzeti értékek és hungarikumok rendszerében az Ágazati Értéktárba kerülnek, az uniós oltalom alatt álló terméke pedig a kiemelkedő nemzeti értékek között, a Magyar Értéktárban szerepelnek, így valósul meg a programok szinergiája.

Végezetül az előadó a jelenlevők szakmai segítségét kérte a programok sikeres jövőbeli továbbfejlesztésére és a fiatalok bevonását ebbe a munkába.

A hozzászólók kiemelték az előadás rendkívül logikus és érthető voltát. *Dr. Molnár Pál* felhívta a figyelmet a kormány (FM) és az EOQ Magyar Nemzeti Bizottság közötti, hosszú időre visszatekintő együttműködésre. Az EU egyre nagyobb számban ismeri el a magyar termékek védelmi igényét. Most az értékesítésük elősegítésén és az ismertségük fokozásán van a hangsúly: már az általános és a középiskolai oktatásban ismertetni kell ezeket a termékeket, amelyeknek a rövid ellátási láncokban, vagyis a közvetlen, helyi értékesítésben van nagy jelentőségük.

Budapest, 2025. június 13.

Összeállította: **Várkonyi Gábor**